

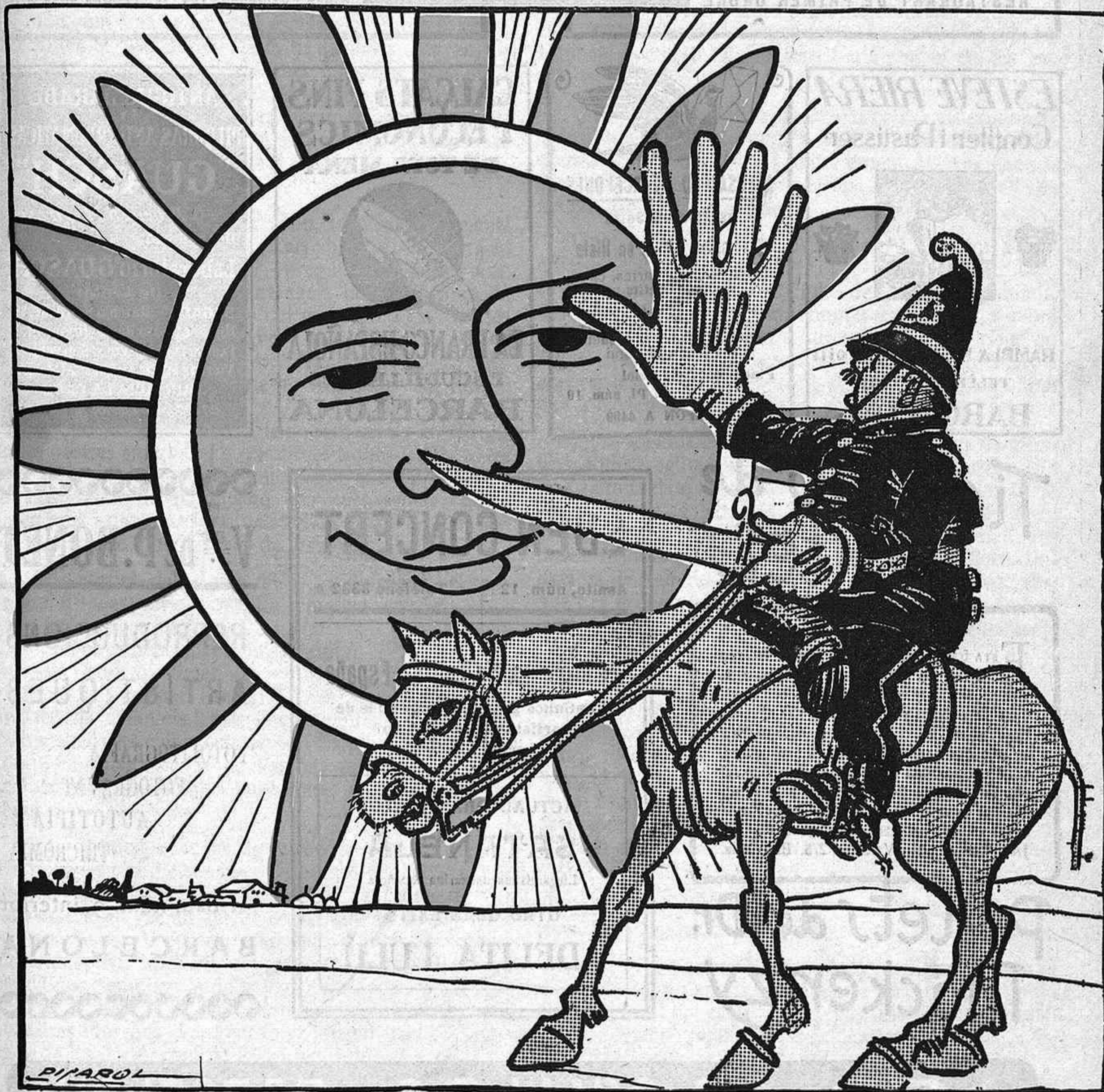
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2051 - :: ANY XL

10 cèntims = Atrassats 20

BARCELONA 19 DE D'ABRIL DE 1918

L'HORA OFICIAL

—Alto!.. Por orden del ministro queda detenido
sesenta minutos!..

Perfumeu vos amb LOCIONS de "MYRURGIA"

TABARIN "MORITZ"

GRANS FESTES TABARINESQUES

RESTAURANT DE PRIMER ORDRE

Plaça Sepúlveda, 183 :: Telèfon 2044 A

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 911

TELÈFON A 2766

BARCELONA

MENSAJERO BARCELONÉS

ESCRIPTORI PÚBLIC

S'admeten cartes en llista

Repertiment de cartes, circulars, esqueles i petits paquets

Avisant-nos per telèfon es passen a recollir a domicili, cartes i petits paquets per a on convingui

Places del Beat Oriol

1 del Pl, núm. 10

TELÈFON A 4499

**CALÇATS FINS
I ECONÓMICS
DE TOTA MENA**

LA FRANCO ESPAÑOLA
ESCUDELLERS, 25
BARCELONA

ANTIGUO JARABE
Y
PILDORAS ANTIRREUMÁTICAS
"GUASCH"

Precio: 5 Ptas frasco

Depositario:

Laboratorio "GUASCH"

De venta:

SEGALÁ · Rambla San José, 14

HIJOS DE VIDAL Y RIBAS · Hospital, 2

FARMACIA DEL LICEO · San Pablo, 1

VICENTE FERRER Y CA Plaza Cataluña

FARMACIA LA CRUZ

en todas las buenas farmacias.

Tiempo de Pellets

ESTA frase se ha hecho popular: "Tiempo de Pellets, para designar esta época de vientos, lluvias y cambios bruscos con su séquito de catarrros y resfriados de todas clases. Porque los "Pellets", son el remedio único y mágico que inmuniza contra el mal tiempo, quita las molestias de la tos, el lagrimeo, el estornudeo y la destilación mucosa y sin guardar cama curan en 24 horas. Ptas. 1'75 la caja en todas las farmacias. Agente FRANS JANSSENS, Calle Valencia, 275. Barcelona.

Pellets del Dr. Mackenzey

EDEN CONCERT

Asalto, núm. 12

Teléfono 3332 A

El mejor music-hall de España

Continuos grandes programas de
artistas de verdadero
primer orden

ACTUAL GRAN ÉXITO

SATANELA

Elegantísima danzarina española

OTRO GRAN ÉXITO

ADELITA LULÚ

V^{DA} DE P. BONET

REPRODUCCIONS
ARTÍSTIQUES

FOTOLITOGRAFIA

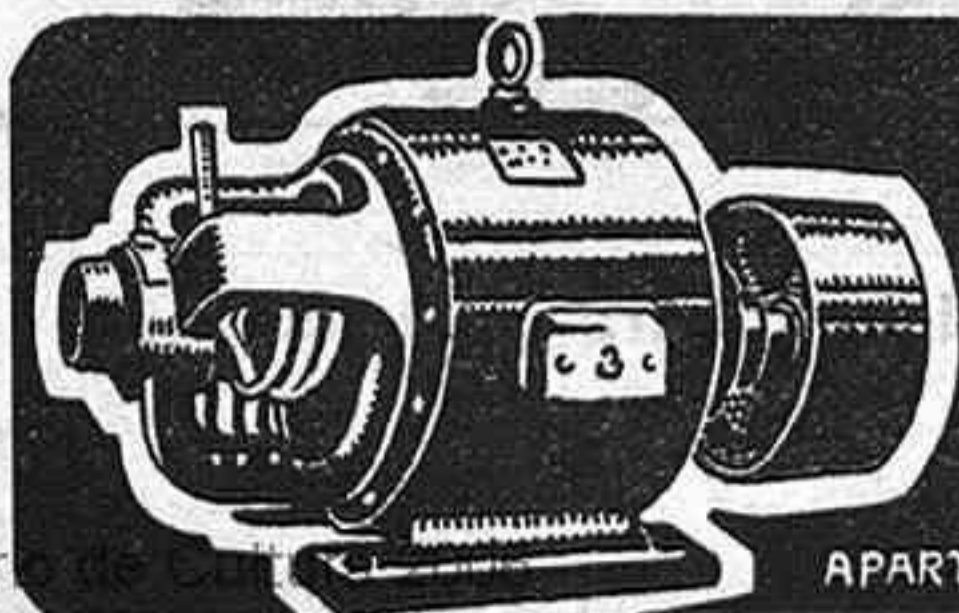
FOTOGRAVAT

AUTOTIPIA

TRICROMIA

Aribau, núm. 9, interior

BARCELONA

R. COLLI S.C. - BARCELONA

Representants i Depositaris de la Casa

ERCOLE MARELLI & C. - MILAN - MADRID

MOTORS · ELECTRE-BOMBES · ALTERNADORS · TRANSFORMADORS
DINAMOS · VENTILADORS · ETC. · DEMANIN-SE PRESUPOSTOS

APARTAT 189

MÉNDEZ-NÚÑEZ Nº 17.

TEL. A 1249

HORARI

I.—A les onze de la nit, del dilluns, de tots els rellotges va fugir una hora. Totes aquestes hores vaguen pel món com ànimes en pena, esperant el dia de la resurrecció, en el qual altra volta es tornaran a posar en els rellotges, seguint la seva vida acompassada. Però mentre aquestes hores patiran perquè no influiran en cap vida ni en cap mort, perquè no seran ni primera ni darrera hora, ni bona ni dolenta, ni perduda ni trobada, ni tonta ni sàvia. Seran unes hores damnades, unes hores en pena.

II.—Hi ha un petit poema d'En Baudelaire, nomenat «El rellotge». En ell es diu que els xinos veuen l'hora en els ulls dels gats. Quina hora?—preguntà un viatjant a un trinxeraire [xino. El trinxeraire agafà un gat, li mirà les nines i respongué: «A prop del mig dia.» I En Baudelaire afegia que quan volia saber l'hora mirava els ulls de la seva amiga i en ells prou trobava una hora vasta i solemne, una hora immòbil que no estava marcada en cap rellotge.

La que ara hem perdut la podem cercar en els ulls de les nostres amigues. La qüestió és trobar-la. Totes les dones tenen el seu quart psicològic que aprofiten els aimants. No és un quart, sinó una hora sencera que'n diuen boja i que ara, fora dels rellotges, no podem trobar-la més que dins dels ulls de les dones.

III.—Sortint del «Lyon d'Or», a l'iniciar-se el capvespre, En Casanovas, l'escultor, em deia sempre:

—Quina hora, eh?

Jo, ingenuament, li responia sempre:

—Es l'hora d'estimar.

Jo no deia estimar. Precisava, més. Ara, ja no ho podria repetir. Quan els fanals s'encenien per a enllumenar els himeneus, les cuines reposaven i dialogaven els amors. D'avui endavant, l'hora de l'amor coincidirà amb la de l'alimentació. L'estòmec suplantarà el cor—diguem el cor.

IV.—Temps a venir, algun escriptor galant i festiu, descriurà les nits del segle xx. Aquestes nits no tindran res que veure amb les tradicionals de Sant Joan, de Nadal i de Pasqua. Seran nits de començament de segle, de eclipses, de pas de cometa amb qua, d'hores avençades, nits amb sopars i petons, de golafreria i sensualitat. La del dilluns, semblava la de la vigília de Nadal, amb missa del gall al carrer. Fou una llàstima que no's venguessin pollastres i turrons. La gent es va alegrar tant de l'arribada de les dotze, com de la del nen Jesús.

V.—Però uns quants rondinaren. Uns quants bons catalans mantingueren el caràcter malpensat de la raça. Perquè ho fan?—es preguntaren alguns, bastants obrers. Amb tot això nosaltres hi sortirem perdent. Coses dels burgesos...

Quan l'Arnús volgué cedir a la ciutat el vell teatre «Lírico», la gent desconfià: «Quan ho fa és que li té compte.» Al Clot, Badalona i Terrassa, es pensà en celebrar un míting en contra: «Quan els burgesos ho fan és que'ls hi té compte.» Sortosament es tractava d'una hora. Si arriben a ésser-ne dues es funda desseguida un «Comitè pro hora antiga», i cremem un tramvia.

VI.—Si algú posseeix raó per a rebutjar l'innovació són les parelles enamorades que passejaven els seus idil·lis per les fosques soletats de les afores. Al fer-se de nit, els carrers llunyans veien passar una ombra de dos. I ara jadéu altures de Muntaner, carrers de Sant Gervasi, voltants de la Sagrada Família, passeigs de Sarrià, caminets de Pedralbes, on es fonien prop del monestir, els petons amb les campanades romàntiques! Mai es farà de nit. La adoració nocturna s'haurà tornat a refugiar en les esglésies.

VII.—La vida es fa mecànica contra els sentiments. El temps esdevé artificial, sintètic, amb hores d'indústria per a l'indústria, i, naturalment, els somniadors, els cordials, pateixen, amb el temps confeccionat a l'alemanya, temps de celuloide...

VIII.—Un somniador badava, rient. Tot en aquell moment s'allargaria una hora. Les pel·lícules, les ovacions als actors, els diàlegs, tot duraria amb tres minuts, des de les onze menys un minut a les dotze i un minut una hora. En veu alta, per a què ho sentís una nòia ho digué: «Ara, un petó, duraria una hora.» Quan anava a avençar les minuteretes, es trobà el pobre somniador amb què li havien robat el rellotge, perdent totes les hores.

IX.—L'emoció contagià fins als conductors de tramvies, aquests rellotges humans. Anaven, a les onze, poc a poc, mirant els rellotges. No poguent coordinar el deure de la seva mà agafada a la manivel·la i la distracció de avençar l'hora, posaren els seus ulls en les esferes lluminoses. Els ulls més fixos i curiosos foren els dels conductors de tramvies, i aquella nit d'avenç d'horari, ells, que per primera volta s'havien sentit solidaritzats amb la gent, per primer cop, també, contravenien els manaments d'En Foronda.

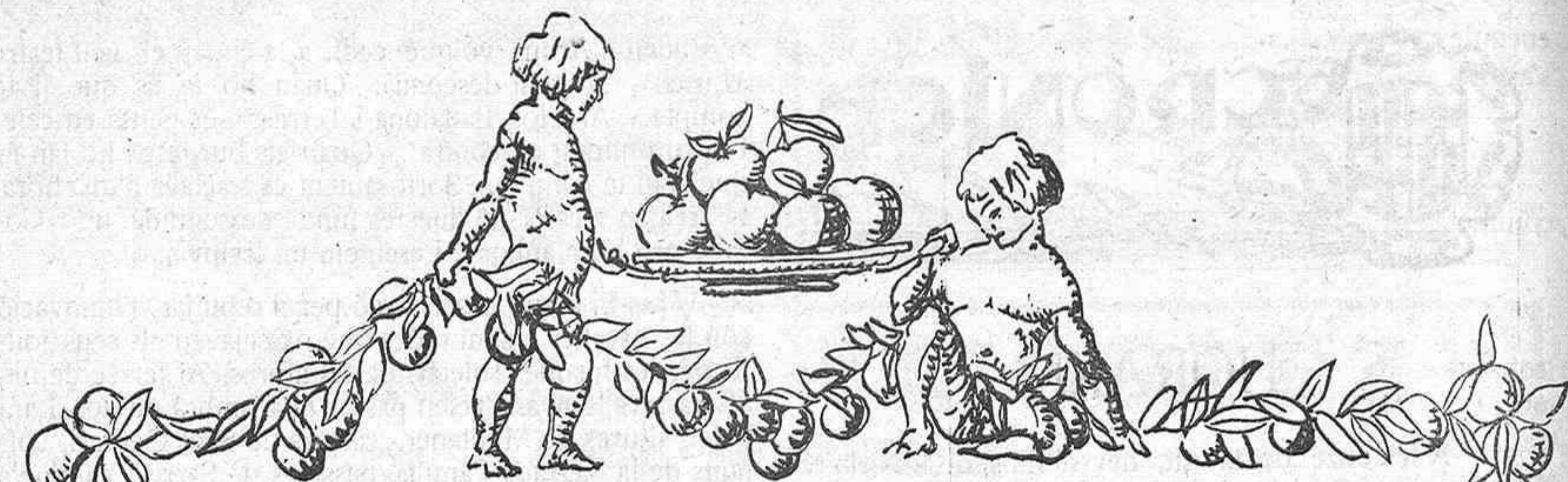
X.—La multitud, ¡com acatà la jerarquia dels rellotges! La gentada es va espessir davant del de l'Acadèmia de Ciències. Per primera vegada el prestigi de l'intel·ligència recullia la preocupació popular. Després el públic acudí al de l'Universitat. Uns quants agrupaments anaren al Municipi, tan sols unes persones cercaren la Catedral. Anys enrera, la gentada hauria acudit a la catedral. El canvi d'hora, fou una victòria anticlerical i progressista.

XI.—I un rellotge mostrà cínicament una imperfecció, i es negava a l'avenç, i fou xiulat, el del Municipi.

XII.—Però tot això tan ciudatà i arbitrari, concedirà un prestigi a la pagesia, i serà, per a mí, un nou motiu d'allunyament del camp. En el mas, a la torre, a l'hostal, el bon pagés us cantarà les excel·lències de la seva vida, i mostrant-vos el rellotge de sol, us dirà, vanitós:

—An aquí tot és veritat, la bona aigua, els sans aliments, l'aire pur, fins l'hora.

I seria capaç el bon home de mostrar-vos l'hora, com una mata de bròquil blanca i sanitosa.

LES DOTZE TARONGES MÀGIQUES

EN uns altres temps, més fel·ços i riallers que'ls de avui, manava, en terres de alarbs, un rei el nom del qual s'ha perdut al frec dels anys innombrables. Lo que no han pogut esborrar minuts, hores, dies, anys i segles, és l'extraordinària història de les taronges màgiques, de la que fou protagonista el príncep Alí, fill gran i hereu del citat rei innominat.

Era Alí ardent com el Sol; hermós com la Lluna en el plè. Sos ulls guspiregen com si tingués Aldebaràn i Siri a les ninetes i de sa boca en sortien paraules dolces i acompassades com les cançons de les deus de alta muntanya.

I un dia entre els dies, el jove Alí sentí la fretura de córrer món i admirar les meravelles que Alah (glorificat sia per sempre) ha escampat sobre la terra.

Demanà permís al rei innominat; aquet resistí a concedir-li dies i mesos, fins que vençut per la santa insistència de son hereu, organitzà una caravana i li donà una escorta de cinquanta cavallers, ardits entre els ardits, i muntats en cinquanta cavalls forts i lleugers com altres no se'n troben en les planes, amples com la mar, que el Tigris converteix en jardins.

Després el beneí, i al dar-li comiat li feu entrega d'un anell que portava senyals màgiques (segurament estrafetes de les del miraculós de Soleiman) i al posar-li en el dit, digué:

—Fill meu: Amb aquesta baga te dono lo més preuat de mon tressor, per ell podria donar-se la mitat i un terç més de nostre regne. Sàpigues que encadenat an ell hi ha un bruixot que't servirà en lo que manis; però procura no usar d'ell més que en cassos de gran necessitat i urgència. Si t'hi trobes, frega la pedra i crida: Favarha! servent de l'anell! ajuda'm!

I ell vindrà i t'ajudarà. Ara abraça'm i vès. Au!

I s'abraçaren i el jovincel partí. Amb els cavallers i

els camells de la caravana correueren moltes terres, visitaren ciutats de milers d'ànimes i llogarets petits; tastaren l'aigua de moltes fonts i dormiren a l'ombra de innombrables palmeres. Però un dia s'endinsaren en el desert i la sort que sempre se'ls hi havia presentat de cara se'ls hi tombà d'esquena (Alah és el poderós) i vegeren morir de fam i set un camell i un altre camell, fins a no restar-ne cap amb vida; els seus òssos deixaren un rastre blanc en el desert. Els cavalls de narines tremoloses, també's debilitaven i quasi no podien soportar als seus genets, i aquets, flagellats per totes les privacions, aixecaven les llances amb treball. Fou en tals circumstàncies que uns bandolers se llençaren contra ells, i en feren tal carnatge que ni un tan sols poguè contar-ho; únicament el príncep escapà, mercès a que son corcer corria com els llamps.

Peró també caiguè retut, i el príncep Alí, després de plorar-lo, se trobà sol en mig del desert, sense més llit que la sorra, ni més tenda que el cel, mi més llum que les estrelles; talment com Ismael, però sense Agar. En aquell moment, entre els moments de sa vida, recordà que portava al dit l'anell màgic, que valia tant com la meitat i un terç més del regne de son pare, i recordà les paraules miraculoses, i fregant sobre les inscripcions estrafetes del sagell de Soleiman, digué:

—Favarha! Favarha! servent de l'anell! ajuda'm!

I de dintre la terra ne sortí un núvol que espessint-se, espessint-se, se tornà sòlid i es convertí en una mena de home-bóc, alt com una muntanya, que s'ajaçà als peus d'Alí i li digué:

—Jo sóc el teu esclau. Mana.

I el príncep restà molta estona mirant com era feta aquella còrpora. Vegè que tenia banyes al front i pèls a l'esquena; que les ungles semblaven sabres, tant les de les mans com les dels peus; que de sota el ventre li sortia una serp que's cargolava a la cama esquerra i que

encontes de melic tenia una llum elèctrica; realment s'astorà, però digué:

—Alah és més gran! Ell me valgui.

I ordenà:

—Esclau: Vull menjar, vull beure, vull la felicitat completa.

—No pot ésser.

—Com?

—Pot ésser menjar i beure. La felicitat completa no's troba més que... que en aquell el nom del qual no pronunciem mai nosaltres, que som els seus enemics i els seus esclaus.

—Això és lo que diu la pobriçalla, del meu pare.

—Exacte. Jo sóc la pobriçalla i Alah és ton pare, en aquest cas. Però, en fi, qui mana, mana. Menja i beu. I col·locà davant del príncep Alí trenta safates plenes de fruites i de dolços; de rostits; de fregits i d'estofats. També li oferí begudes en abundor, tant de les que beuen els fidels, com de les que serveixen per a enverinar més i més l'ànima viciosa dels goços rumis.

Alí menjà i begué fins a reventar (cosa que hauria fet de no tirar-se nou pets com canonades) i un cop alleugerit, preguntà:

—I de felicitat, què?

—T'en donaré dotze dies; i és donar...

—Vinguen!

—Aleshores, té. Agafa aquestes dotze taronges i ves-les obrint, que en cada una d'elles trobaràs un dels dies més feliços de ta vida, i qui diu dia diu nit. Ara te portaré al palau de ton pare en una bufada i allí... comença a pelar taronges.

I com ho digué ho feu, i el fill fou rebut pel rei amb els braços oberts de bat a bat i apretat sobre el regit com la meva dona apreta al nen, que no sé com no l'esclafa.

* *

Després del bany, el príncep Alí se retirà a sa cambra i pelà la primera taronja; ell creia trobar-hi grills daurats, plens d'un suc que no és dolç, que no és agre, però que ho és tot, agre i dolç, i que té la força del vi i fa passar la set com l'aigua regalada del Canigó.

Sorpresa! De dintre de la taronja en sortí una verge de divuit anys, de carn colrada, com la de les filles de beduins; de cabells negres com les ales

del corb i ondulats com les petites ones d'una mar tranquil·la. I era esprimatxada però ben feta; no se li vèien els ossos i tenia les mamelletes dures i amb els mugrons mirant enlaire. Amb ella passà el primer dia de felicitat.

De la segona taronja ne sortí una segona verge;

aquesta rossa com un fil d'or, i grassa i amb unes anques grosses com saques de farina, però elàstiques com pilotes de foot-ball.

Aixís com afortunat pescador de perles, que en cada petxina troba un tresor, el príncep Alí de cada una de les primeres onze taronges n'anà treguent fembres ardents i voluptuoses; passà onze nits de felicitat de les dotze promeses pel bruixot esclau de la baga amb inscripcions estrafetes de l'anell de Soleiman.

Pero aleshores tornà a girarse-li la sort de cul, ja que les onze dones tenien el còs com un volcà i un gènit impossible. Aixís, de dia se barallaven elles amb elles, i de nit no el deixaven quiet, contant-li xafarderies i preguntant-li:

—M'estimes, Alí? M'estimaràs aquesta nit, Alí?

I ell no podia dar l'abast, es corsecava.

Desesperat per fi; avorrit de brunes i de rosses, anà a trobar a son pare, el rei de nom innominat, i li contà son cas. El rei, després de rumiar, li contestà:

—Certament,

Es un càs

com un cabaç.

Però, oh! Alí, fill meu, el bruixot de l'anell te feu ofrena de dotze nits de felicitat i fins a l'hora present només n'has fruïdes onze. Pela, doncs, l'altra taronja i ja veurem què'n sortirà.

—I ca!

—Noi?

—No, he dit. Més dones...?

—Noi! pela la taronja, sinò't

dono un cop de ceptre, que deia el senyor Pitarra.

—Escolto i obeeixo.

I el príncep Alí obrí la taronja que feia dotze. D'ella en sortí un gripau verd com un llargandaix, llafiscós com un sípia i gros com la casa d'En Milá, que després de besar la terra entre les mans del massa afavorit, pronuncia un discurs molt elocuent, en el qual sentà la tessi de que no hi ha res com el dejuni després del molt menjar, com la purga després de l'empatx, com les vaques magres seguidament de les grasses. Finit el sermó se llençà damunt les dones del príncep i se les menjà començant pels peus, seguint per les cames, les anques i la ventresca. Després se crosquí el costellam, els pits i braços i a l'arribar a les testes, n'arrencà les cabelleres i amb les seves manotes de dits trabats, feu una trena. Als pobres caps els descarnà i els tragrà els ulls, i quan fóren pelades calaveres, ne feu un rosari amb la trena de cabells, per a que Alí el guardés com a record de tan meravellosa història.

Aquest, de moment, volia plorar, però després rigué i se feu compte de que realment havia trobat els dotze dies de felicitat i que l'anell amb inscripcions estrafetes del segell de Soleiman, valia la meitat i un terç de les terres de son pare.

Tant prudents fossin tots els homes!

Pero, Alah és més gran!

MONI

El bon censor

Nosaltres ens imaginem als censors com uns senyors ferrenys i irritables que obliguen a les proves a quadrar-se com si fossin reclutes. Ja quadrades les quartilles els hi llegeixen les ordenances de la censura. Tots els que parlin dels successos pena de mort. Tots els que parlin de torpedeigs i de malifetes alemanyes, pena de mort... I devegades...

Un dia arriba a la censura el número especial d'una revista francòfila dedicat al front anglès. El censor el fulleja disciplent com aquell que li arriba feina llarga i no sab per on començar. A la segona pàgina la seva cara s'anima, deixa el llapiç mutilador i amb complacència calmosa va mirant les planes totes elles dibuixades per En Pere Inglada. Canons, vivacs, combois, acantonaments, «tommys» i cavalls, molts cavalls, dibuixats amb una pulcritud minuciosa i meravellosa.

El censor resta una bona estona davant d'aquells cavalls, segella la pàgina i torna la revista censurada. Al cap d'uns dies, i en el Faians Català, en Pere Inglada visita una exposició. Un amic el saluda, nomenant-lo, i a poc un cavaller se fa presentar.

—Vostè és el més admirable dibuixant de cavalls que he conegut. Quan em portaren la revista tan francòfila per a censurar-la, em vaig dir: Feina per hores. Tot eren dibuixos de vostè que'm feren passar una bella estona.

Era el bon censor, que en la seva taula de direcció, deixà el llapiç per a sentir admiracions. L'Inglada com a elogi, narrant el cas diu:

—Sembla passat a França...

Els nirvis d'En Cambó

Decididament no podem prescindir d'En Cambó, ni en les caricatures, ni en aquestes notes. Cosa molt comprensible, car la seva elevació a ministre representa lo que en una casa la boda d'una filla. Ademés, les curiositats que En Lerroux, excedent, movia, cauen damunt d'En Cambó. A Catalunya, avui, no hi ha més que un home unitat: En Francesc Cambó i Batlle.

Diuen que acudeix de bon matí al ministeri. Parla amb el secretari. Toca a un, dos, tres, quatre timbres. Acudeixen ujiers. Demana per un quefe de negociat. No hi és. En Cambó, crida, sec, com un fuet.

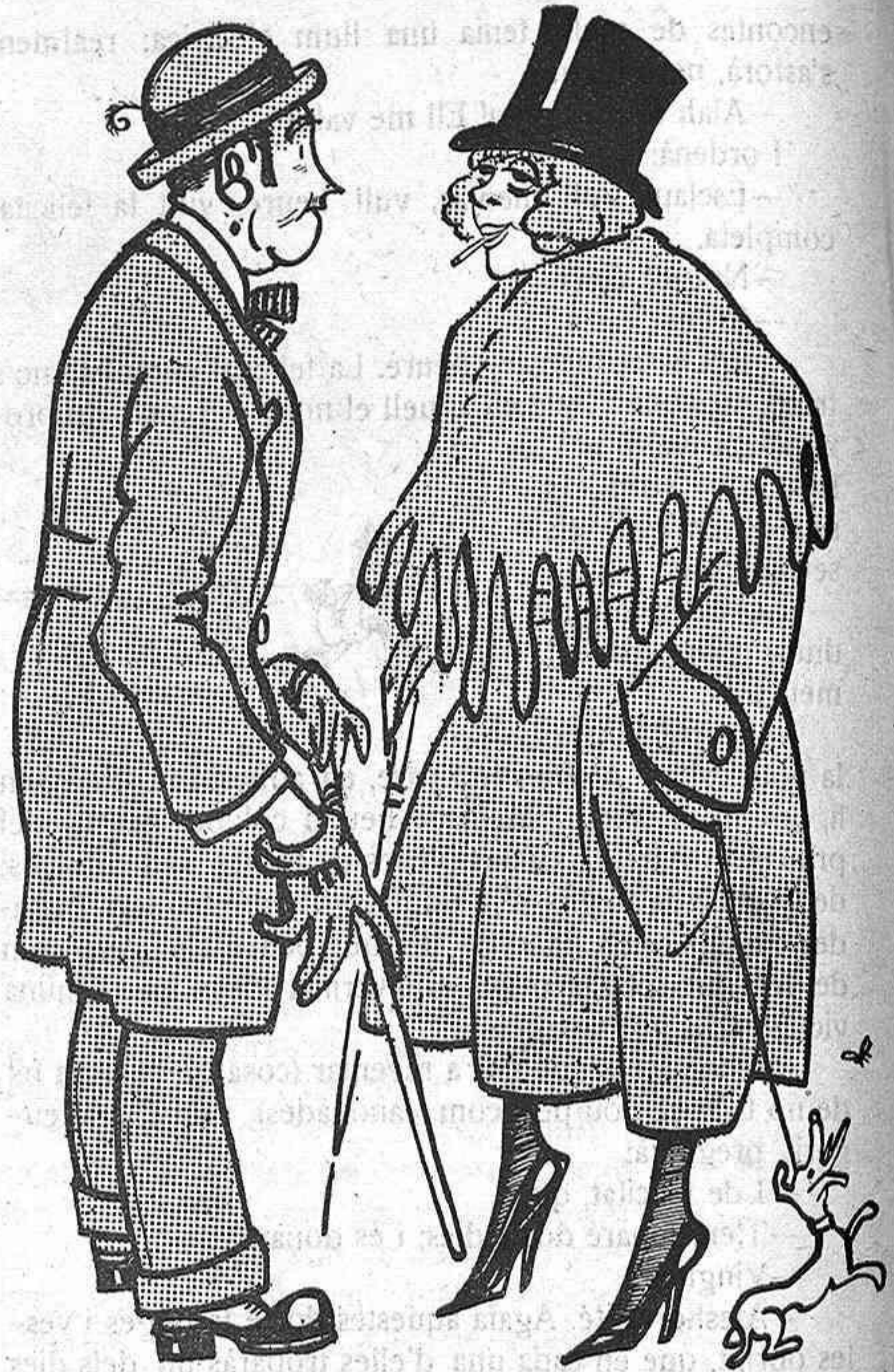
—Aviam, el calaix d'aquest senyor.

Li mostren. Està tancat. En Cambó forceja. Segueix tirant. A l'últim, el pany, feble, pany de burocràcia, ceideix. En Cambó, ordena treguin l'expedient que buscava, i es retira al seu despatx.

Al ministeri de Foment, d'ençà que l'habita En Cambó, tots els calaixos estan espatllats.

Kultur

No llegim mai els diaris germanòfils. Preservi Déu als que estima de les lectures ingrates... Però avui un amic ens diu: Llegeix això en *El Dia Gráfico*:

—Està bona vostè. . La trobo més plena.

—Si, d'ensà d'això de l'hora oficial que sembla que tinc més gana.

—«Bombardeo de Mourovia (Libèria). Un submarino alemany en las costas de Amèrica».

Libèria és una república d'Àfrica.

Ens entreguen després *La Tribuna* amb el comunicat alemany:

—«Las grandes bombas hidràulicas de la batalla de Wytshaete en 1917, han sido tomadas al asalto».

Volia dir: «Los grandes hoyos de la batalla de Wytshaete en 1917 etc».

Res, efectes de la *Kultur* amb sou de dues pessetes.

En Junoy que torna

Nosaltres hem estat els únics que hem reivindicat per a En Junoy el dret a ésser senador. Quan el vuitanta per cent dels polítics viuen en inconseqüència i en tonteria, perquè no s'ha de tenir un respecte per les veleitats intel·ligents de don Emili Junoy? El senyor Cambó pot amb inconseqüència decorativa ésser ministre centralista, i En Junoy és castigat per inconseqüent, i per condemna d'En Cambó a no poder ornamentar el seu enginy amb una senaduria.

Però En Junoy no capitula. En Junoy calla, En Junoy està trist. Què tindrà En Junoy? es preguntaven. I En Ju-

noy apareix a Sitges, damunt una casa barata, cercant un punt d'apoi per a remoure la política. I un amic ens porta una frase seva. Davant d'una autoritat grisa i insubstantial, no sabent quin elogi dedicar-li, es fixa en el seu cap i exclama:

— «Este funcionario con los cabellos blancos prematuros...»

Era En Junoy que tornava. A l'endemà, els diaris escrivien: «El señor Junoy dijo que...» I ell va a començar a sentir-se la seva ànima senatorial consolada.

La mort del porc

Tras una nit marcenca, el porc oí grinyolar les frontices de sa estança; malhumorat ronçà, va alçar-se dret al sentir-se un copet damunt les anques.

La mestressa del mas, la que cent cops ha buidat al cociol cent calderades, estimada per'xò, sacceja a temps un cistelló amb moresc, cridant-lo amb traça.

Ple de bonesa candi, va al detràs pensant si el desdejuni és berenada, sens capir que'l moresc que espera dolç no'l podrà pas pair, si se l'empassa.

i que, reu en capella, va a entregar damunt l'escorxador la vida aimada.

Contempla al matador amb sos ullets, ensuma uns grans de terra, gruny, s'espanta quan se sent als garrons, mans de botxí i a les orelles, mans que semblen grapes.

Mira uns garbons encesos:— Què deu 'ser?, o què deurà voler dir la foguerada? del coll, sentint-se un ganivet de part a part i un dolor gros i un féix de basques...

* * *

Ja és mort el porc, ja penja cap per'vall; ja el gibrell ple de sang, llença fumada i el sant ofici el pren per un rebel rostint-li els pelengrons de sa cuiraga.

Els altres ganivets, ben esmolats amb fam de carn porquina, entren en tasca i, ja obert en canal, cauen penjolls; sagí, freixures, fetge i bodellada.

Després se'l desfà a troços per' salar, més tard cent ossos rars desencarnen i un molí trinxà tèbia carn a munts, i un altre molinet fa botifarres; acotxant un infern que fa fredat està si bull no bull la calderaça, i el brou es va fent fosc i es fa cocut, i els embutits i el bisbe, entreguen l'ànima.

* * *

EN COMPANYS TERROR DE LES FLORISTES

—Prengui una flor i deixi-ho córrer, ja sap que qui tira floretes tira amoretes.

Tot això sota un cel de març marçot
tot això dintre un mas, a la muntanya;
en mig d'un càscalleig i un guirigai
de gallinaces tipes, cent cops mares;
quan els coloms no gosen deixà el niu
i el carro dorm, i el matxo és a l'estable,
i el paller tiesso, deixa passà el vent
sense fer-li l'obsequi d'una palla;
i pels feixos antics va foradant
l'alegre corretjola amb mil campanes.

Tot això quan jo arribo ple d'amors
de records infantins, de fe i coratge,
amb un brotet al trau, de romani,
i altres de farigola a la butxaca,
a presenciar el tràgic desenllaç,
a queixalar la carn del porc cadavre.

J. COSTA I POMÉS

Història d'En Melcior Garra

El nostre amic fou perdonat i esdevingué molt amic del noi de càn Roda; tan amic que àdhuc En Joanet l'ajudava en sos afers d'escolà i quan es tractava d'anar a un enterrament l'un portava la creu i el altre el fanal; quan de passar la bacina En Melcior carregava amb la de les ànimes i En Joanet amb la de Sant Isidre, patró dels llau-

radors, bacines que eren sempre les més carregades de peces de dos i de xavos, que aquesta era la moneda que corria en els temps infantils de nostre heroi i que segueix circulant encara que amb noms entreveçats (shiling, pening) en la vella Anglaterra, mestressa de les mars, que no ha volgut acceptar el sistema decimal.

Perfectament. En Melcior i el seu company, amb la safata a la mà, treien el coure de les butxaques de les beates farineres que, amb una candela cargolada al davant, resaven per les ànimes de pares i padrins.

Anaven també a mitges en els bateigs i en les noces i la nafra que en el cap portava el fill de la Gertrudis, feia callar temorosos als bordegaços del poble, quan es trobaven que tota la moneda havia quedat en mans de la gent menor de missa. Ells prou haurien cridat:

—Es bort! és bort!

Però el cop de roc d'En Melcior tenia justa nomenada i, com s'ha dit, En Joanet li servia de reclam.

A tot això el senyor rector s'enamorava més i més de aquella bestiola, que amb perdó sigui dit, tal era En Melcior; arribà a l'extrem de fer-li arregar una sotana, cosa mai vista en aquella vila, on àdhuc els escolans majors i campaners, en els cassos de més compromís, amb el ro-

quet sol passaven, amb el roquet sol i encara planxat sense midó, no amb canutillos fets a còpia de cops d'apretades dels ferros de riçar, com la majordona els arrenjava per En Garra.

Però en la vida del pobre Melcior, quan encara no era ningú, que diguéssim, hi intervingué la senyora de sempre, si voleu senyoreta i, si el lector és mallorquí, nina.

Es deia Rosa; primer l'anomenaren Roseta i després, recordant les seves maneres de batejar-se quan era infant, Letta. Era alta, molt ben feta per sa edat; als deu anys ja treia els pits enfora i tenia el nas descarat i arremangat. Els ulls eren negres, els llavis com una ferida nova de vermells. I humits sempre, ulls i llavis.

Es molt difícil comprendre com una persona tan discreta i prudenta, com el senyor rector, tingué el poc seny de fer, a una temptació així, administradora de l'altar del Roser. Pot-ser influí en tal falla el que la Letta era filla de una de les cases més acabalades de la vila i en conseqüència més de missa. No ens hi volem ficar. Aquí, nosaltres, no tenim més paper que el d'historiadors d'En Melcior Garra i de la gent que l'envoltà. Qui vulgui, pot agafar aquesta relació i decidir si eren verdes o madures, blanques o negres i qui portava la raó; nosaltres no volem tants maldecaps i ens limitem a contar el que passà. Entesos.

Doncs si. L'altar del Roser era tot daurat, semblava el anunci de la fatxada inacabable de la Sagrada Família que basteix el senyor Gaudí, gaudint-s'hi, ja que en ell hi havien sants i santes, àngels i querubins, plantes i flors i la Mare de Déu i Sant Josep i un colomí. Reconequem que realment feia més tropa que no els regalats pels senyors de la colònia, el tal altar, llàstima que el tinguessin tan a les fosques! Això fou millor per a ell, ja que el lliurà de temptacions d'antiquari, en canvi, ail fou la perdició, al menys temporal, del pobre Garra.

Sí; Letta anava, com administradora de l'altar, a passar el plomero per les flors i a rentar la cara, amb drap humit, als serafins i a netejar els daurats i coloraines. En Melcior l'ajudava. Ella, per a complir millor la seva tasca, pujava dalt i ell, desde baix, mirava i veia, malgrat de què les tenebres ja s'apoderaven del temple, en el capvespre. I un dia, cansat de mirar, i prou i d'ésser com el cèlebre poeta En Francesc Matheu,

Igual que una criatura
que mira una confitura
detràs d'un aparador,

es decidí a tocar. Ella es deixà. Jugaren a marit i muller i el sant senyor rector els sorprengué. El que féu i digué an ella no interessa; a En Melcior el tregué d'escolà per a sempre més.

En Garra tornà a casa; era tancada i esperà a sa mare. A l'arribar aquesta li preguntà:

—Què fas, aquí?

—He vingut.

—Torna-te'n.

—No. Ja no sóc escolà. M'han tret.

—Perquè?

—Per porc.

R.

L'alemany. - Desenganya't, nosaltres tenim la força.
En Foch. - Pot-ser sí, teniu la força, però per ara la
Picardia és nostra.

PAPERAM

FLORIDA DE TARDOR, per *Salvador Albert*.—Versos de un bon poeta, clar, concís, enamorat de la naturalesa i un si és no és sentimental. En tres parts es divideix el llibre: *Terra endins, Vora la mar, Amors*. Són cantúries íntimes d'un rossinyol amic de la llibertat i devot de la bellesa, de una bellesa casta però nua, sense vels hipòcrites ni enfarecs retòrics. Totes les composicions es llegeixen amb gust i en moltes d'elles s'hi troba aquella guspira de geni que sols saben mostrar els veritables poetes. La presentació del llibre, molt acurada, fa honor a la casa Dalmau, de Girona.

HISPÀNIA.—Revista publicada, a París, per l'«Institut d'Etudes Hispaniques». El número primer, que correspon als mesos de gener-febrer-març, porta un sumari notabilíssim.

CATECISMO RELIGIOSO, per *El Jesuita Blanco*.—Segons l'autor, aqueixa, la seva, és l'única doctrina cristiana del pervindre. Cada hu per allà on l'enfila.

D'ACÍ-D'ALLÀ.—Tenim a la vista el número tres de aquesta important revista catalana, que inserta en ses planes infinitat de gravats i noves d'actualitat.

LA FESTA DEL CARRER, per *Enric Lluellies*.—Sainet en un acte estrenat en la darrera temporada catalana del «Novedades». A son dia en parlarem en la secció corresponent.

L'ONCLE RIC, per *A. Causadias*.—Comèdia en un acte, original, i escrita en prosa, que no podem jutjar teatralment i en definitiva fins que la vegem representar.

ECONOMIA I FINANCES.—Revista quinzenal d'informació i divulgació.

AGRICULTURA.—Revista agrícola catalana.

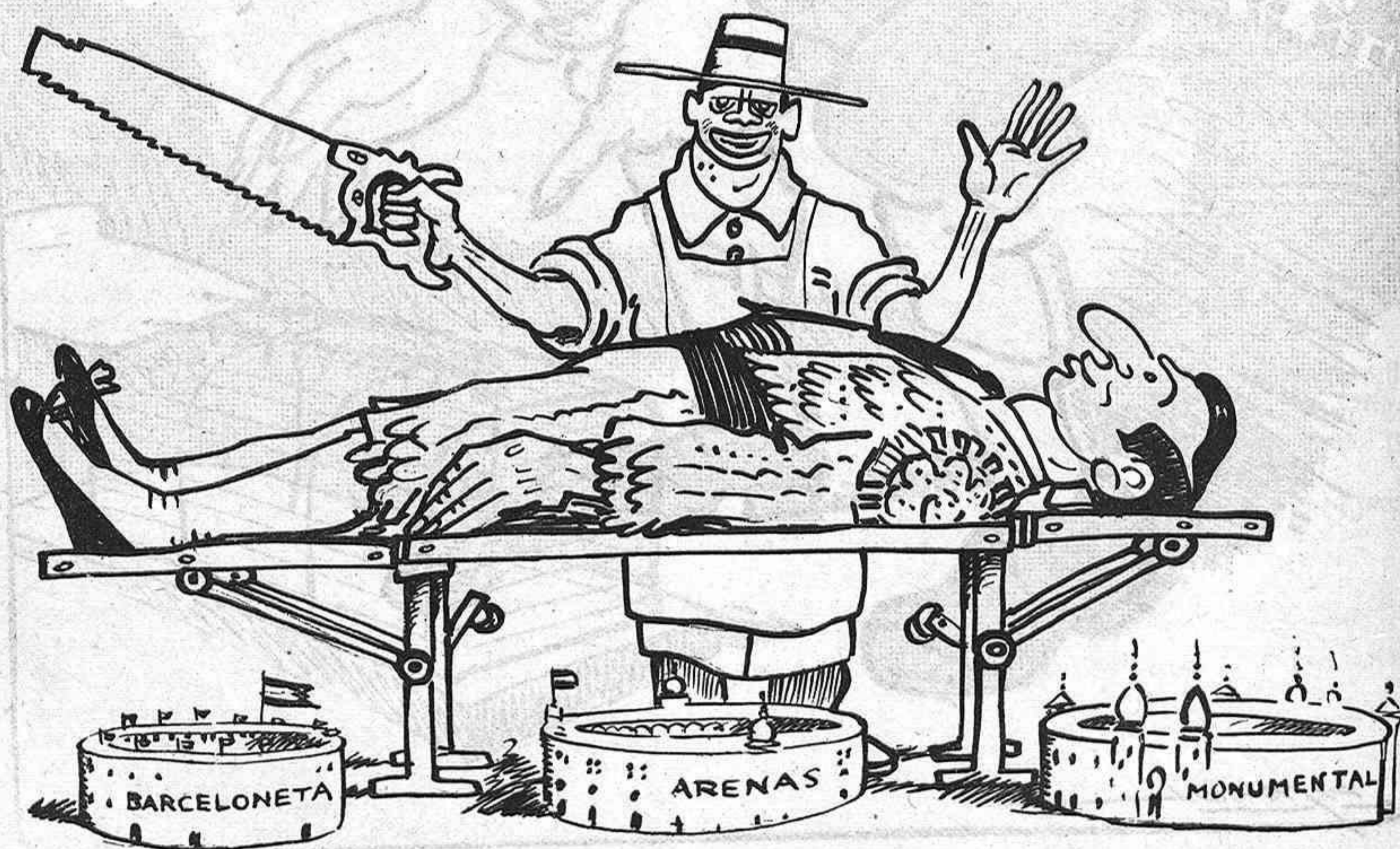
SEPT SCIÈNCIES

GLOSARI

L'HORA DE GUERRA

Ningú hauria dit mai que el fet senzillíssim de fer córrer, en un moment donat, les minuterres de tots els rellotges amb l'intent de guanyar una hora de llum al dia, tan insignificant cosa que semblava, hagués de portar tan de enrenou en determinades llars i fós objecte de tants apassionaments i tantes controvèrsies. Hi ha pagès intel·ligent que encara no ho ha capít prou bé tot això; i hi ha intel·ligent pagès... que tampoc.

En primer lloc s'ha notat, a totes aquelles cases que tenen per norma i guia l'acreditat «Calendari del Saragoçà», rei dels almanacs populars i competidor d'En Dionís Puig en el ram de la dinàmica atmosfèrica, s'ha notat diem, que des del dia 16 d'abril fins al dia 6 d'octubre

PER A ACONTENTAR A L'«AFICIÓ»

—Pobre Gallet!... L'haurem de fer en tres trossos!

existirà un constant divorci entre la hora natural i l' hora oficial, o de guerra. I la qüestió de les eixides i postes de sol, que és on més se nota la reforma, interessa a molta gent. Les verduleres dels mercats, per exemple, que ja es llevaven prou dematí, ara es tenen de despertar una hora abans, i el llum que estalvien de nits es veuen obligades a gastar-lo de matinada; les cabres que porten llet a domicili se desensopeixen seixanta minuts més aviat que de costum, però la munyida sembla que no dona els bons resultats d'abans i els consumidors del preciós líquid se'n resenten. I encara tot això no seria res; lo greu, cavallers, lo trascendental, és l'enrabiada que el Govern, amb aquesta brometa de l'avençament de l' hora, ha fet pendre als savis de l'ullera. En Comas i Solá, En Raurich i demés confreres de la comunitat astronòmica estàn que treuen foc pels queixals. Ells no se'n saben avenir de que l'home, per una conveniència purament passatgera, s'atreveixi a esmenar la plana a la mare Naturala, convertint en joguina una cosa tan seriosa com és el meridià.

Nosaltres donem la raó als savis, perquè la tenen tota; però ja compendran que contra el poble no s'hi pot anar, i en aqueix assumpte de la reforma horària el poble s'ha posat al costat del Govern. Els pobles fan com els infants; els agraden les joguines i sobre tot les joguines que tenen certa novetat. I al Govern, per la seva part, li convé distreure al poble per a, aixís, poguer anar passant dies i setmanes amb relativa tranquil·litat. Mentre el poble està entretingut amb la joguina de moda arran dels ulls, no veu ni el preocupen els problemes difícils i interessants que se li posen més enllà del nas.

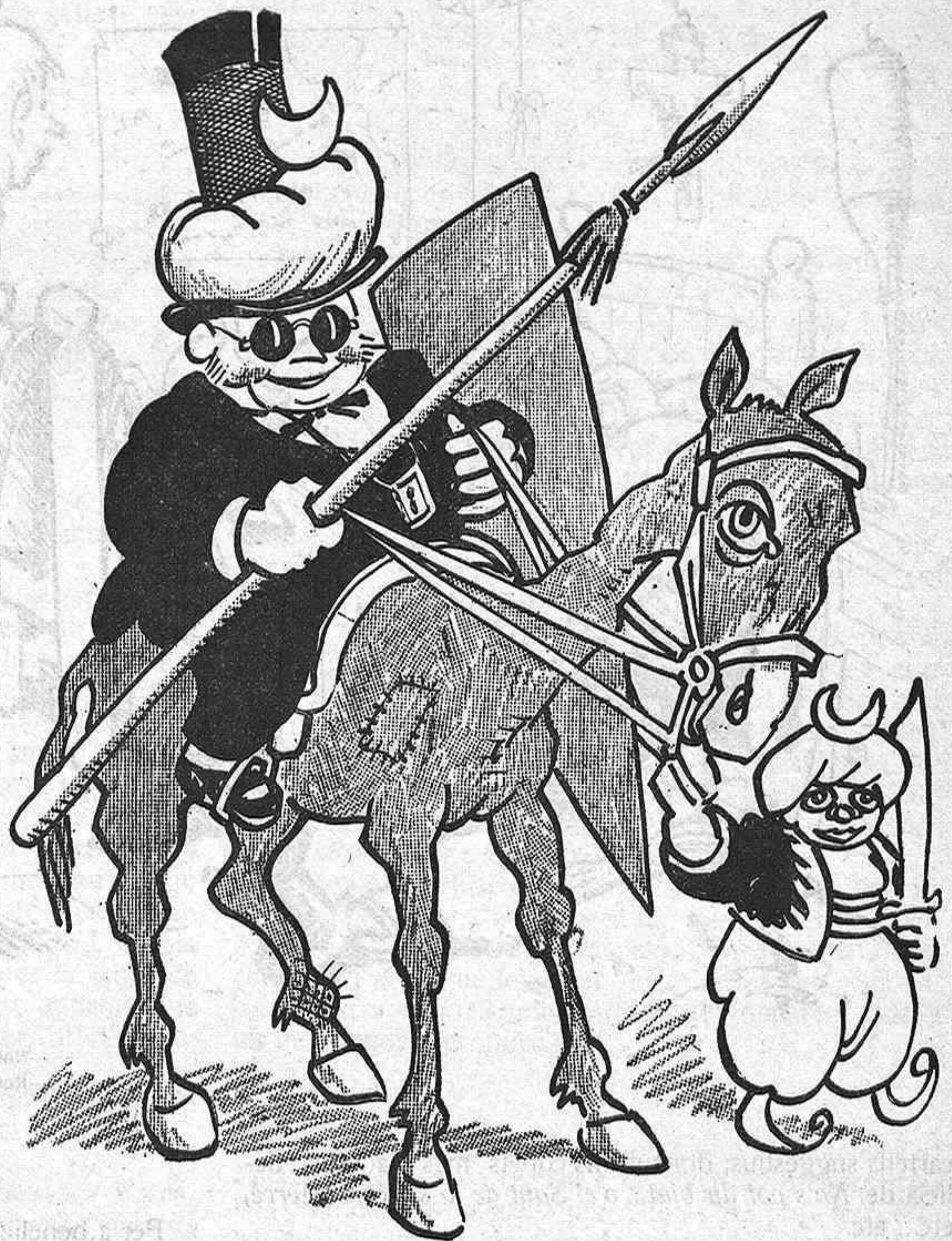
El poble—ja ho degué observar En Comas des del seu observatori, dilluns passat—el poble, agrupat en massa inconscient davant d'un rellotge públic, s'indigna i xiula i protesta a grans crits perquè les minuterres no volten tan depressa com ell voldria; i en canvi no protesta, ni xiula, ni s'indigna davant del Govern civil per la deixadesa de les autoritats en la qüestió de les subsistències, cada jorn més desballestada.

XARAU

TELÒ ENLAIRE

LICEO

Amb una espectació d'aquelles que no's veuen gaire sovint i que recorden els bons temps d'apassionades filies filarmòniques, va debutar amb la ensucrada *Tosca*, d'En Puccini, el celebrat tenor Anselmi.

LA RECONQUESTA

—Viscal... salau!... Els turcs s'acosten de nou a Jerusalem!...

Durant la primera meitat de l'obra, la cosa anava tant primfilada que a cada moment semblava que havia de acabar amb temporal. Va haver-hi de tot; aplaudiments tímids, freginat de peix, xiulets a la descarada, demànin. El galan no les tenia pas totes amb aquella maror imponent. Però en arribant a l'aria del tercer acte, va girar-se la truita... i aleshores... ai, aleshores!... hi hagué per al tenor *ovación y oreja*.

La senyora Mazzoleni—una donassa amb grans facultats artístiques i dramàtiques—va agradar-nos força; una mica més que En Rossi-Morelli, que no'ns acabà de fer el pes.

El teatre, brillant; un xic més brillant que el dia de la representació de *Il Vascello fantasma*, barco que si's descuida se'n va a fons, torpedejat pels morenos, però no pas per culpa d'En Saludas, que estigué molt bé en la seva part.

ROMEÀ

Els del Romea van conreuant el seu jardí—que deia Voltaire. I el conreuen cridant l'atenció del públic amb

—No!... Mira que ja són tres quarts de set.
—Romanços!... No pas en el rellotge de sol.

cartells suggestius; donant uns copets més a aquella delícia de: *No's pot dir blat... o el Sant de la senyora Mercè*, etc... etc.

Menos mal que aquesta nit tindrem aconteixement, que sempre ho constitueix l'estrena d'un drama de don Angel Guimerà, el patriarca de la nostra literatura escènica.

La nova producció es titula *Al cor de la nit*, i té tres actes.

NOVEDADES

Dimarts passat va estrenar, En Morano, un drama dels senyors Maristany i Golobardas, *La comedia del honor*. Es aquesta una obra de públic, escrita amb la picardia dels experts comediògrafs, però sense una gran novetat que li faci perdonables els defectes del gènere. El diàleg molt discret i bastant just, com saben escriure'l ja aqueixos autors.

La companyia d'En Morano hi posà el coll; i molt especialment el director.

NUEVO

Segueix l'afortunada ratxa de drames policíacs—importació del Nord Amèrica. *El silbido fatal* i *Los amos del mar*, estrenats darrerament, han tingut igualment una bona acceptació fent-s'hi aplaudir tota la companyia i molt particularment En Rambal.

Avui va una representació de *Zingomar contra Nick-Carter*, que, segons diuen els cartells, és un espectacle predilecte de les senyores «por culto y emocionante».

ESPAÑOL

Per a benefici d'En Tormo, va estrenar-se una joquina satírica d'En Rusiñol, *L'acaparador*, que fou molt celebrada. No té més pretensions que les que pugui tenir un animat diàleg. Es tracta de un acaparador de subsistències, reumàtic impossibilitat, que reb la sobtada visita de un lladre vulgar. El lladre cura el reuma a l'acaparador i aquest agrait, i per conveniència, acaba per associar-se al caballer d'indústria a pesar dels *escrúpols* de consciència d'aquest.

L'obreta és fresquíssima de diàleg i la sàtira furiosa que enclou fou acollida amb entusiasme pels parroquians de la casa. Veritat és que està escrita amb molta rebotiga i molta gràcia, doncs els xistos hi són a cabaços.

En Tormo, la Torres i l'Aymerich donaren el degut relleu als seus papers.

Per fi de festa es donà una representació del emocionant guinyol *Sacrilegi*, que continua essent objecte de discussions, per part d'alguns, però que agrada al públic en general i s'aplaudeix cada dia més.

—Avui, benefici del popular primer actor còmic Pepe Alfonso amb dos vodevils dels de més empena.

GOYA

Demà, dissabte, s'estrenarà en aqueix teatre una obra de l'Arniches, la darrera d'aquest celebrat autor, de gran èxit a Madrid.

Es una comedia, naturalment, de molta gresca, que porta per títol: *¡Que viene mi marido!*

Prometem anar-hi, i fins predisposats a riure a la primera pecigolla.

Novament ens l'han col·locada a Madrid. Els futbolistes de la *villa y corte* es veu que ens volen amargar la existència.

Cada any estem a punt de guanya'l-s'hi les semi finals i devegades perquè passen coses estranyes amb els jugadors, devegades perquè l'equip es massa fluix, devegades (com enguany) per no sabem quines coses, la qüestió és que a les finals de Campionat mai podem arribar-hi.

I això que aquesta vegada l'*Español* anava ben entrenat i ben animat amb el resultat del partit jogat aquí. Doncs no senyors, arribar allà i fer figa ha sigut tot hu.

El diumenge ens emportarem el gran xasco. Vinga anar d'un cantó a l'altre a veure si venien notícies i ningú sabia res. Era ja tard de la tarda, a entrada de fosc, quan va saber-se la nova de 1 a 0 a favor del *Madrid*, aquest un entrat per En Posada, que té ben *posada* la fama de devanter centre, futbolista a pesar d'ésser andalús que sembla que li hauria d'haver donat més per l'art d'En *Joselito*.

Els nostres jogaren molt a darrera hora. Però què'n farem, si varen perdre. Ni les patilles d'En Gràcia serviren per a res.

Davant d'això, qui s'ocupa del partit *Sabadell-Barcelona* jugat diumenge aquí? Qui de la pau entre aquests dos rivals i la placa de marbre que's regalaren? Qui de les jugades d'En Sagi-Barba que cada dia se'ns mostra un jugadoraç millor? Qui d'En Viñalets i el seu home-natge?

Ningú, vaja; nosaltres estem desencoratjats. I creiem que els Clubs d'aquí s'haurien d'avindre i reforçar-se mutuament quan arribessin a campions o sinó estem perduts.

Ens queda encara una esperança: la del dimarts, el partit de desempat. Qui guanyarà?

Som al dimarts a les 7 i mitja de la tarda, del nou horari.

Anem a Canaletes. Està plè de futbolistes esperant les noves de Madrid. No se sab res.

Malo (pensem) això fa olor de *panadera* com diumenge. Un amic ens agafa per l'espatlla, no ho sabeu? dos a un. A favor de qui? (preguntem ignocentment). Del *Madrid* home del *Madrid*.

Decididament, un altre any l'hem *dinyada*.. Què hi farem?

Pot-ser l'any que vé...

FLY

ESQUELLOTS

Demà passat, diumenge, tindrà lloc l'acte d'inauguració del monument al gran actor català Iscle Soler, monument que com saben s'aixeca a la plaça de l'Igualtat (Sant Agustí Nou).

La festa, que promet ésser un aconeteixement, serà presidida per l'Alcalde, havent-hi sigut invitades totes les entitats artístiques i culturals de la nostra ciutat i totes aquelles personalitats que en tots els ordres representen i tenen algun relleu dintre el renaixement de Catalunya.

L'Associació d'Artistes Lírics i Dramàtics, fent honor al seu nom, oferirà una magnífica placa de ferro forjat, dedicada a la memòria del que fou un dels seus socis més eminents. Aquesta placa, destinada a adornar el sòcol del monument és obra d'En Pau Gargallo, el notable escultor autor del monument, i serà entregada pel President de l'Associació, don Antoni Piera.

A la tarde del mateix dia 21, la Comissió es traslladarà a Terrassa portant una magnífica corona de flors naturals a la tomba del genial actor que tan alt sabé posar el seu art i tant contribuï a l'esplendor de la nostra escena.

A la nit funció en honor de l'Iscla Soler al teatre Romea, representant-se *El ret de la Sila*, d'En Pitarra, *A càl Alcalde*, d'En Vilanova, *El malalt crònic*, d'En Rusiñol i *La Baldirona*, d'En Guimerà.

En aquesta vetllada, que la Comissió Executiva ha volgut que fós com un historial del sàinet català, hi pendrà part el degà dels actors catalans, l'Hermenegil Goula, company i amic que fou d'En Soler i l'únic que resta entre nosaltres d'aquell aplec d'actors que donaren vida a les més famoses produccions.

En la quarta sessió del Segon Congrés Universitari Català, va acordar-se regalar a l'Universitat de Barcelona una gran bandera catalana per a que sigui posada al costat de l'espanyola els dies de solemnitat i festes de reglament.

Molt ben pensat; farà molt bonic.

I que no es descuidin el pal; un bon pal, ben alt, ben

—Has vist de onze a dotze com corria la minutera?
—Tot-hom té una hora tonta; fins els reilotges.

gruixut i ben maco que també pugui servir el dia que convingui.

En honor de la princesa donya Beatriu de Borbón s'ha donat una funció en el «Teatro Goya».

Hi assistiren tots els carlins de Barcelona, delectant-se amb l'obra calderoniana *La vida es sueño*.

El duc de Solferino influït sens dubte pel títol, va fer-hi un son.

I somniava... somniava en les velles glòries del partit.

Això no és viure, cavallers.

Pendent el nostre esperit dels resultats que pugui donar la segona tentativa de l'avançament alemany a França, no tenim esma per a escriure res que no's relacioni de aprop o de lluny amb la gran lluita.

Ni les substències, ni En Cambó, ni En Ventosa ens interessen prou avui. Tot ha passat a segon terme.

Fins la brometa dels savis de l'Acadèmia de Ciències anant a avançar les minuterres del rellotge dels Josepets.

Avui no'ns interessa més que En Foch i la seva pròxima victòria.

Un altre barquet espanyol a pico—sis mil tonelades! —torpedejat pels submarins alemanys.

Però és inútil fer-hi comentaris.

Més dels que hi fa el diari d'En Tayá i no'n treu cap resultat...

Mentres les víctimes siguin del ram civil, el Govern s'ho anirà prenent a la fresca.

Això sí, que no li toquin els demés rams, que aleshores sí que desenvainarà l'eina...

Per a tornar-se-la a envainar, naturalment.

NOTES DE CASA:

Del President del «Círcol de Sans» havem rebut una atenta comunicació anunciant-nos haver-se constituït la nova Junta i participant-nos que el pròxim maig s'inaugurarà la Banda de 50 professors, tots obrers d'aquella barriada, que sosté dita associació cultural.

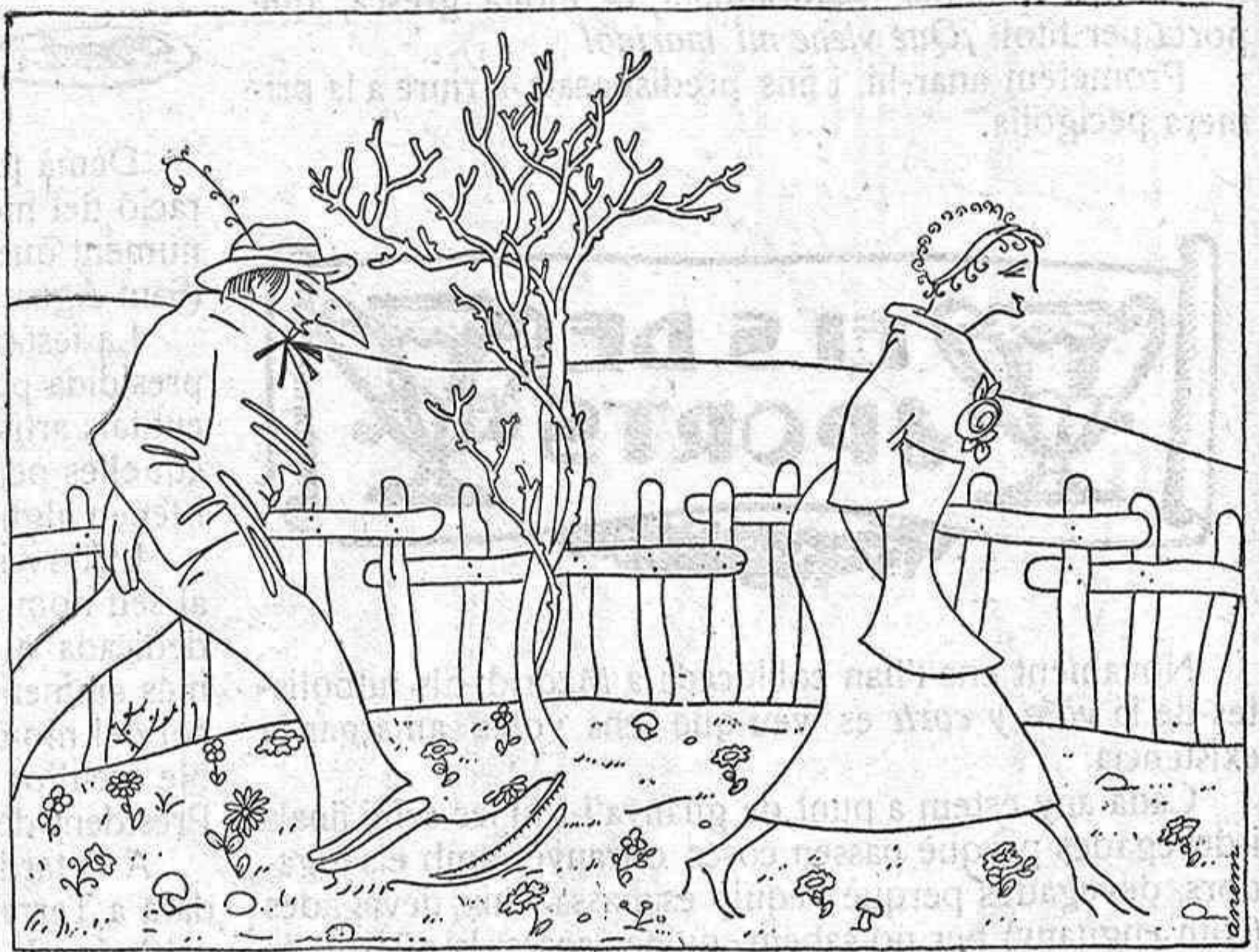
Boires, pluges, humitats. nuvolades...

Tots aquells que creien que un cop acabada la lluna de març començarien a disfrutar d'un temps magnífic s'han ben equivocat,

Si no fos per les taules de les floristes de la Rambla, que's veuen més ben proveïdes que de costum, ningú diria que és arribada la primavera.

Oh, dolç abril!...

I pensar que el regidor Companys encara els hi vol fer la guerra!

POETA NATURISTA

—No hi ha res com el paisatge per a fer sentir els efluvis de la Primavera.

Deu-n'hi-doret de l'estiueig en projecte!...

L'altre dia fou detingut un fulano procedent de Barcelona, que acabava d'estafar 550 mil pessetes a un banc de crèdit.

L'interfecte se'n anava a França.

Oh, cor magnànim!

Devia anar a repartir els calers als soldats de les trinxeres.

El marquès de Castellflorida ha sigut agraciat amb una Creu per l'Emperador d'Alemanya.

Aquesta gràcia no li envegem.

Tots la portem a sobre, la creu.

I a tots ens l'ha carregada el senyor Kaiser.

Una ensarronada com una casa, el tan debatut canvi de l'hora.

Tot-hom esperava que hi hauria una sacudida, un terratrèmol, una esgarrifança... i res: total una enganyifa que el govern ha volgut fer al públic.

Ha intentat, com el personatge bíblic, deturar el Sol. I el Sol, tranquil, impertorbable vinga enriure-se'n... des de darrera els núvols.

A les acaballes d'un banquet aristocràtic, un vell senyor, cansat de sentir dir bestieses als començals, intenta variar de conversa i diu, dirigint-se a una dama *bien* que té al costat.

—Li agrada l'arqueologia, senyora?

La senyora amb molta naturalitat.

—Molt, m'agrada; però encara que en portin no en menjaré, perquè ja em sento satisfeta.

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2

TELÉFONO 4115

NOVEDAD

PIO BAROJA

NOVEDAD

LA VELETA DE GASTIZAR

NOVELA

Un tomo

Pesetas 4

LOS CAUDILLOS DE 1830

NOVELA

Un tomo

Pesetas 4

Manuel Linares Rivas

CUENTOS DE AMOR I DE AMORES

Un tomo, pesetas 3'50

OBRA NOVA

OBRA NOVA

Lletres Catalanes

VERS I PROSA

SEL·LECCIÓ DE TREBALLS D'AUTORS ANTICS I MODERNS

per A. ROVIRA i VIRGILI

INDEX

AUTORS DE LA RENAIXENÇA.— Bonaventura Carles Aribau; Joaquim Rubió i Ors; Marià Aguiló; Manuel Milà i Fontanals; Josep Lluís Pons i Gallarza; Adolf Blanch; Francesc P. Briz; Vicens W. Querol; Teodor Llorente; Valentí Almirall; Angel Guimerà; Josep Torres i Bages; J. Pin i Soler; Apel·les Mestres; Jacint Verdaguer.

AUTORS MODERNS.— Joan Maragall; Emili Guanyabéns; Santiago Rusiñol; Ignasi Iglesias; M. Costa i Llobera; Joan Alcover; Miquel S. Oliver; Enric Prat de la Riba; Jaume Massó i Torrents; R. Casellas; Joaquim Ruyra; Victor Català (*Caterina Albert*); Josep Pijoan; Antoni Rubió i Lluch; Pompeu Fabra; Lluís Via; Magí Morera i Galicia; Maria Antonia Salvà; Gabriel Alomar; Jaume Bofill i Mates; Llorenç Ribes; Josep Carner; Ramón Reventós; Joan Puig i Ferrer; M. Duràn i Tortajada; Daniel Martínez Ferrando; Josep M.ª López Picó; Josep S. Pons; Pau Berga; Miquel Ferrà; Alexandre Plana; Carles Soldevila; Josep M.ª Segarra; Joaquim Folguera; Clementina Arderiu.

AUTORS ANTICS.— Faules d'Isop; Jaume Roig; Ausias March; Johanot Martorell; Bernat Metge; Francesc Eiximènic; Ramón Muntaner; Ramón Llull; Jaume I.

Un tom 8.^u enquadernat amb tela. 3 pessetes

Don Quijote de la Mancha

EL INGENIOSO HIDALGO

compuesto por

MIGUEL CERVANTES SAAVEDRA

Pesetas 1'25

Un tomo 8.º ilustrado de 891 páginas en cartón

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíus, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

VIAS URINARIAS - AVARIOSIS - DEBILIDAD GENITAL

Curación radical, rapidísima y siempre segura con los muy acreditados medicamentos

DONNATTI

FOLLETOS E INSTRUCCIONES GRATUITAS

Farmacia Hispano Americana, Boquería, 47.- BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

Sinónimos: Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
Agte. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

BAZAR DE LA UNIÓN

Útils per a escriptori
Tintes classes superiors

Unió, 3.- BARCELONA

BLOCS NOTES a deu céntims
Carrer de la Unió, 4 BARCELONA

SANT JORDI REGIONALISTA

—Una de dues: o jo mataré el drac, o el drac me matarà a mí.